

RECULL DE PREMSA

La Fundació Rodoreda recupera les primeres novel·les de l'escriptora

19 de maig del 2006

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)

ÍNDEX

- Comunicat
- Documentació
- Recull de premsa escrita
- Emissions de TV

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)

La Fundació Mercè Rodoreda de l'IEC recupera les primeres novel·les de l'escriptora

Edició crítica de 'Sóc una dona honrada' i 'Del que hom no pot fugir'

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans ha recuperat amb quatre edicions crítiques les primeres novel·les de Mercè Rodoreda, publicades als anys trenta i que l'escriptora, quan va arribar a la maduresa, no va voler refer ni incloure en les seves obres completes. Es tracta de *Sóc una dona honrada* i *Del que hom no pot fugir*, que integren el volum I de *Primeres novel·les*, que s'acaba d'editar dins la col·lecció «Arxiu Mercè Rodoreda» de la Fundació, la mateixa col·lecció en la qual el 2002 es va editar el volum II d'aquesta obra, amb *Un dia de la vida d'un home* i *Crim*.

L'objectiu del projecte, dirigit pel doctor Joaquim Molas i elaborat per Roser Porta, és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana, que fins ara eren molt difícils de localitzar, i oferir-les netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i amb una anotació crítica que les relacioni, d'una banda, amb el context del qual van sorgir, i, de l'altra, amb la resta de la producció de Mercè Rodoreda.

El projecte, que es completarà en breu amb un llibre d'estudi de les quatre obres, no té una finalitat comercial, per això les quatre edicions es destinaran bàsicament a les biblioteques, universitats i altres centres on els estudiosos de Mercè Rodoreda hi puguin accedir fàcilment. La voluntat és omplir un buit en l'anàlisi de l'autora, sempre estudiada a partir d'*Aloma*, i conèixer en profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig (el diàleg epistolar «Estils», amb Delfí Dalmau, dins el llibre *Polèmica*) i de narrativa curta del 1932 (tenia vint-i-quatre anys) al 1936, una època d'intensíssima activitat per a Rodoreda.

Sóc una dona honrada? (Llibreria Catalònia, 1933), *Del que hom no pot fugir* (Dalmau, 1934), *Un dia de la vida d'un home* (Proa, 1934) i *Crim* (Rosa dels Vents, 1936) formen un conjunt unitari (perquè Rodoreda construeix aquests textos inspirant-se sempre en altres obres literàries i perquè tots tenen com a tema la impossibilitat de l'amor) i permeten descobrir una Mercè Rodoreda humorista i reconèixer-li un lloc dins la literatura catalana. La jove Rodoreda és tan humorista, irreverent i desmitificadora com Francesc Trabal o Joan Oliver. Fa humor sobre les heroïnes romàntiques, els cavallers com Don Joan i *El paradís perdut*, de Milton, a més de la Bíblia. Parodia el Faust de Goethe i el gènere policíac i exerceix com a cronista lúdica d'una època i dels seus protagonistes culturals. És una escriptora que, com en la maduresa, no creu en l'amor, i encara menys en l'amor idealitzat que presenten molts personatges de la literatura.

Barcelona, 19 de maig del 2006

Més informació:

- **Fundació Mercè Rodoreda:** http://www.iec.cat/Comunicacio_IEC/Fundacio.doc
- **Roser Porta:** http://www.iec.cat/Comunicacio_IEC/Roser_Porta.doc
- **Reportatge fotogràfic** (Font: Arxiu Mercè Rodoreda de l'IEC):
http://www.iec.cat/Comunicacio_IEC/imatges/Rodoreda/
- **Peus de fotos:** http://www.iec.cat/Comunicacio_IEC/peus_fotos.doc
- **Portada de l'obra:** http://www.iec.cat/Comunicacio_IEC/primeres_novelles.jpg

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)

La Fundació Mercè Rodoreda

La [Fundació privada Mercè Rodoreda](#) va ser constituïda el març del 1992 per l'Institut d'Estudis Catalans, hereu de la propietat intel·lectual de l'autora, amb la finalitat de tenir cura de l'obra i de gestionar-ne els drets d'autor. Formen la Comissió Tècnica de la Fundació Jordi Sarsanedas, Joan Triadú i Joaquim Molas. La Fundació disposa de l'arxiu personal de l'escriptora i d'una biblioteca complementària. Les finalitats de la Fundació són concedir premis i ajuts a treballs d'investigació sobre la narrativa catalana del segle XX i divulgar l'obra de Mercè Rodoreda. L'any 1997 la Fundació va acordar iniciar una línia de publicacions amb dues col·leccions: l'«Arxiu Mercè Rodoreda» i la «Biblioteca Mercè Rodoreda». En la primera es publicaran els fons de l'Arxiu Mercè Rodoreda, en edició crítica i per a estudiosos, i en la segona es publicaran els treballs que la Comissió Tècnica consideri d'interès per a la difusió de l'obra de l'autora.

Fins ara, formen la col·lecció «Arxiu Mercè Rodoreda» les obres següents:

- Mercè Rodoreda. *La mort i la primavera*. A cura de Carme Arnau. Edició crítica.
- Mercè Rodoreda. *Un cafè i altres narracions*. A cura de Carme Arnau. Recull de contes dels anys trenta.
- Mercè Rodoreda. *Primeres novel·les*. Volum II: *Un dia de la vida d'un home. Crim*. A cura de Roser Porta. Edició crítica.
- Mercè Rodoreda. *Primeres novel·les*. Volum I: *Sóc una dona honrada? Del que hom no pot fugir*. A cura de Roser Porta. Edició crítica.

D'altra banda, la col·lecció «Biblioteca Mercè Rodoreda» està formada per les obres que segueixen:

- M. Isidra Mencos. *Mercè Rodoreda: Una bibliografia crítica (1963-2001)*. Amb una relació de les obres feta per Eulàlia Miret i Raspall.
- Carme Arnau. *Memòria i ficció en l'obra de Mercè Rodoreda*.

El disseny de la coberta de les publicacions va ser obra de Ricard Giralt-Miracle.

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)

Curadora de l'edició crítica: Roser Porta Espluga

Roser Porta Espluga (la Seu d'Urgell, 1971) és llicenciada en filologia catalana per la Universitat de Barcelona. Després de seguir els dos cursos del doctorat de literatura contemporània, el 1997 va presentar a la Universitat de Barcelona el treball d'investigació (tesina) *Paròdia i gènere: Crim, de Mercè Rodoreda. Edició i estudi*, dirigit pel doctor Joaquim Molas, amb una qualificació d'excel·lent per unanimitat. Ha rebut ajuts de la Fundació Mercè Rodoreda per a l'estudi de les novel·les dels anys trenta, i el 1998 va rebre el Premi Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans pel treball *Mercè Rodoreda, humorista*.

A més de tenir cura dels dos volums de *Primeres novel·les*, ha publicat «Mercè Rodoreda i el periodisme satíric. *Clarisme* i *El Be Negre* (1933-1935)» a *Serra d'Or* núm. 463-464 (juliol-agost 1998), i ha participat en el llibre catàleg col·lectiu *Mercè Rodoreda, una poètica de la memòria*, amb motiu de l'exposició homònima a Madrid dins el programa *Cataluña Hoy*, l'abril del 2002. Actualment és cap de redacció a *El Periòdic d'Andorra*.

Telèfon i dades de contacte: 973 360 637
00 376 340 150 (Mòbil d'Andorra)
roserporta@gmail.com

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)

Nova infraestructura per al servei de transport públic

Finalitzen les obres per obrir el carril bus

Només hi podran transitar el transport públic, els taxis i els serveis d'urgència

JORDI FITER

Els agents de circulació i la Policia avisaran dels canvis als conductors

PUNT FINAL.

Posada a punt de les darreres obres a la nova rotonda de les Arades, a Sant Julià de Lòria.

TONY LARA

IMPACTE VISUAL.
L'aspecte en què va quedar el camió després de l'accident a la carretera de la Rabassa.

L'ACOMPANYANT VA FER-SE DIFERENTS FRACTURES I ESTÀ EN OBSERVACIÓ

Aparatós accident a la Rabassa

ROBATORIS
Pàgina 9

Dos menors romanesos, a la presó

esports Pàgina 13

L'HC Punt Verd treballa per seguir a Nacional Catalana

Gràcia Espais Andorra
TEL. 720 777

Amb atraccions en directe

'L'OBSERVATORI' DEL PRIMER SEMESTRE Pàgina 8

L'habitatge passa a ser la primera preocupació de tots els ciutadans

LITERATURA Pàgina 14

Roser Porta recupera l'obra de Rodoreda

Roser Porta

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

Roser Porta recupera les quatre primeres novel·les de Rodoreda

► La periodista i filòloga s'encarrega de l'edició crítica dels textos en dos volums

► El projecte inclou també un estudi sobre les obres, que daten dels anys 30

JORDI SALAZAR*
ESCALDES-ENGORDANY

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans ha recuperat amb quatre edicions crítiques les primeres novel·les de Mercè Rodoreda, publicades als anys 30 i que l'escriptora, quan va arribar a la maduresa, no va voler refer ni incloure en les seves obres completes. L'edició, a càrrec de la cap de redacció d'EL PERIÒDIC D'ANDORRA, Roser Porta, està dividida en dos volums que pertanyen a la col·lecció *Arxiu Mercè Rodoreda*: el primer, que acaba de sortir a la llum, està integrat per *Sóc una dona honrada?* i *Del que hom no pot fugir*, mentre que el segon, que data del 2002, inclou *Un dia de la vida d'un home* i *Crim*.

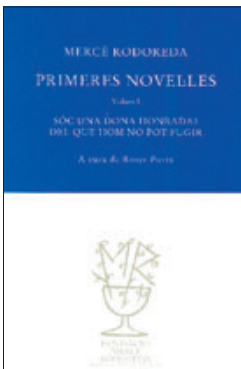
L'objectiu del projecte, dirigit pel doctor Joaquim Molas, és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana, que fins ara eren molt difícils de localitzar. Així mateix, l'edició les ofereix netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys 30 i amb una anotació crítica que les relacioni d'una banda, amb el context del qual van sorgir i, de l'altra, amb la

resta de la producció literària de Mercè Rodoreda.

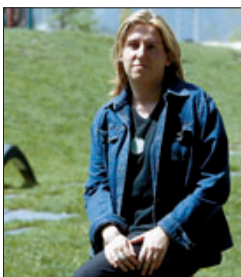
Aquesta iniciativa, que es completarà en breu amb un llibre d'estudi de les quatre obres, no té una finalitat comercial i és per això que les quatre edicions es destinaran bàsicament a les biblioteques, universitats i altres centres on els estudiosos de Mercè Rodoreda hi puguin accedir fàcilment. La voluntat és omplir un buit en l'anàlisi de l'autora, sempre estudiada a partir d'*Aloma*, conèixer a fons els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta del període 1932-1936, una època d'intensa activitat per a Rodoreda.

HUMOR I IRREVERÈNCIA // Les quatre novel·les editades per Porta formen un conjunt unitari, perquè Rodoreda construeix aquests textos inspirant-se sempre en altres obres literàries i «perquè totes tenen com a tema la impossibilitat de l'amor, i permeten descobrir una Mercè Rodoreda humorista i reconèixer-li un lloc dins la literatura catalana», explica Roser Porta, i hi afegeix: «La jove Rodoreda és tan humorista, irreverent i desmitificadora com Francesc Trabal o Joan Oliver, i fa humor sobre les heroïnes romàntiques, els cavallers com Don Joan i *El paradís perdut*, de Milton, a més de la Bíblia». Així mateix, l'autora parodia també el *Faust* de Goethe i el gènere policíac, i exerceix com a cronista lúdica d'una època i dels seus protagonistes culturals. «És una escriptora que, com en la maduresa, no creu en l'amor, i encara menys en l'amor idealitzat que presenten molts personatges de la literatura», conclou Porta a propòsit de les obres. ≡

*jsalazar@andorra.elperiodico.com

►► A dalt, una imatge dels dos volums que integren les edicions crítiques de les primeres novel·les de Mercè Rodoreda. A baix, la periodista i filòloga Roser Porta. A la dreta, Rodoreda als anys 30, l'època en què va escriure els textos que ara publica l'Institut d'Estudis Catalans.

FUNDACIÓ MERCÈ RODOREDANA

EXPOSICIONS

Pantebre presenta una sèrie fotogràfica sobre el Madriu

► La mostra recull una trentena de fotografies panoràmiques fetes els darrers quaranta anys

► Les obres romandran exposades al Col·legi d'Arquitectes fins al 3 d'octubre vinent

EL PERIÒDIC
ANDORRA LA VELLA

La seu del Col·legi d'Arquitectes d'Andorra acollirà a les vuit del vespre d'avui la inauguració de l'exposició fotogràfica titulada *La conca del Madriu, un paisatge perenne*. Es tracta d'una mostra formada per imatges panoràmiques realitzades per l'artista andorrà Jordi Pantebre durant els darrers 40 anys i totes relacionades amb l'emblemàtic espai natural del Principat.

L'exposició, que romandrà oberta fins al 3 d'octubre vinent, és la terce-

ra part d'una trilogia que reflecteix la manera particular que té el fotògraf de veure la natura a través de l'objectiu de la càmera fotogràfica. Aquest trptic va iniciar-se ara fa tres anys, amb la col·lecció *53 metres de carenada*. La segona part, presentada el mes d'octubre passat, consistia en un documental exhaustiu en multivisió dedicat a la vall del Madriu-Perafita-Claror, inscrita per la Unesco a la llista del patrimoni de la humanitat.

A partir d'avui, Jordi Pantebre mostra al públic una trentena de fo-

tografies en format panoràmic pertanyents a una sèrie iniciada l'any 1966 i que tenen com a temàtica la conca hidrogràfica del riu Madriu.

Nascut a Escaldes l'any 1950, Jordi Pantebre va iniciar-se en el món de la fotografia amb onze anys i va cursar posteriorment els estudis a l'Institut Francès de Fotografia, on va graduar-se el 1969. A partir de 1975 s'especialitza en la realització audiovisual i funda a Holanda el col·lectiu DIALD multivisió. Després d'haver treballat en diversos indrets d'Europa, l'any 1987 va establir-se al Principat, on ha format part del col·lectiu d'artistes La Xarranca.

La conca del Madriu, un paisatge perenne es pot visitar de dilluns a divendres de deu del matí a una del migdia i de tres a set de la tarda. ≡

HOTEL TERMES MONTBRÍO
RESORT, SPA & PARK

Per Meritxell...
veniu i gaudiu de l'Hotel Termes Montbrío al millor preu!

187,00* € (7% IVA no inclos)

preu 3 nits d'estada per persona
habitació doble estàndard, allotjament i esmorzar

* Allotjament gratuït per 1 nen fins a 12 anys compartint habitació amb 2 adults.
Oferta vàlida del 07/09/06 al 10/09/06 (ambdós inclosos) i subjecte a disponibilitat.

Aquatonic, espai lúdic termal,
més de 60 sensacions diferents aquàtiques... tot un plaer!
Adquireix al mateix temps que la teva reserva hotelera les entrades a l'Aquatonic amb la **Super Oferta 2x1**.

2 persones: 27,10 € (IVA no inclos) • Nens de 5 a 12 anys: 18,69 € (IVA no inclos)

Reserves: +34 902 930 400 • www.RocBlancHotels.com

La Fundació Mercè Rodoreda reedita les primeres novel·les escrites per l'autora ara fa setanta anys

Les primeres novel·les de l'escriptora catalana Mercè Rodoreda han estat publicades de nou ara, més de 70 anys després que fossin escrites i editades per primera vegada.

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha recuperat amb quatre edicions crítiques les primeres novel·les de Rodoreda, que l'autora de La plaça del Diamant no va voler refer ni incloure en les seves obres completes.

Les obres ara reeditades són *Sóc una dona honrada?* i *Del que no podem fugir*, que integren el primer volum. Amb la publicació d'aquestes dues novel·les es completa la recuperació de l'obra inicial de Rodoreda, que va començar el 2002 amb l'edició del segon volum, en el qual s'inclouen *Un dia en la vida d'un home* i *Crim*.

L'objectiu del projecte, dirigit pel doctor Joaquim Molas i realitzat per l'especialista Roser Porta, és «recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana, que fins ara eren molt difícils de localitzar». Porta explica que les noves edicions estan «netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta» i una anotació crítica.

Publican nuevamente las primeras novelas de Rodoreda, 70 años después

BARCELONA.- Las primeras novelas de la escritora catalana Mercé Rodoreda han sido publicadas de nuevo ahora, más de 70 años después de que fueran escritas y editadas por primera vez. La Fundación Mercé Rodoreda del Instituto de Estudios Catalanes (IEC) ha recuperado con cuatro ediciones críticas las primeras novelas de Rodoreda, que la autora de "La plaza del Diamante" no quiso rehacer ni incluir en sus obras completas. Las obras ahora reeditadas son "Sóc una dona honrada?" (¿Soy una mujer honrada?) y "Del que hom no pot fugir" (De lo que no podemos huir), que integran el primer volumen.

Con la publicación de estas dos novelas se completa la recuperación de la obra inicial de Rodoreda, que comenzó en 2002 con la edición del segundo volumen, en el que se incluían "Un dia de la vida d'un home" (Un día en la vida de un hombre) y "Crim" (Crimen). El objetivo del proyecto, dirigido por el doctor Joaquim Molas y realizado por la especialista Roser Porta, es "recuperar para el público especializado las obras de juventud de la escritora más importante de la literatura catalana, que hasta ahora eran muy difíciles de localizar".

Porta explica que las nuevas ediciones están "limpias de los numerosos errores tipográficos de los años treinta y han sido enriquecidas con una anotación

crítica que las relaciona, por un lado, con el contexto en el que fueron escritas, y por otro, con el resto de la producción de Rodoreda”.

Publicades primeres novel·les Rodoreda 70 anys després d'escrites

Jose Oliva

Barcelona, 3 set (EFE).- Les primeres novel·les de l'escriptora catalana Mercè Rodoreda han tornat a ser publicades ara, més de 70 anys després que fossin escrites i editades per primera vegada.

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha recuperat amb quatre edicions crítiques les primeres novel·les de Rodoreda, que l'autora de "La plaça del Diamant" no va voler refer ni incloure en les seves obres completes.

Les obres ara reeditades són "Sóc una dóna honrada?" i "Del que hom no pot fugir" (Del que no podem fugir), que integren el primer volum.

Amb la publicació d'aquestes dues novel·les es completa la recuperació de l'obra inicial de Rodoreda, que va començar el 2002 amb l'edició del segon volum, en què s'inclouen "Un dia de la vida d'un home" i "Crim".

L'objectiu del projecte, dirigit pel doctor Joaquim Molas i realitzat per l'especialista Roser Porta, és "recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana, que fins ara eren molt difícils de localitzar".

Porta explica que les noves edicions estan "netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i han estat enriquides amb una anotació crítica que les relaciona, d'una banda, amb el context en què van ser escrites, i de l'altra, amb la resta de la producció de Rodoreda".

Segons Porta, aquestes edicions pretenen "omplir un buit en l'anàlisi de l'escriptora, sempre estudiada a partir d'"Aloma', i conèixer en profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta des de 1932 a 1936, una època d'intensa activitat per a Rodoreda".

Les quatre novel·les editades per la Fundació Rodoreda, que la pròpia escriptora no va voler reescriure ni incloure en les seves obres completes, formen, en paraules de Porta, "un conjunt unitari", perquè l'escriptora barcelonina "va construir aquests textos inspirant-se sempre en altres obres literàries i a més totes tenen com a tema troncal la impossibilitat de l'amor".

En les seves pàgines, afegeix, el lector descobreix una Mercè Rodoreda "humorista, irreverent i desmitificadora", com ho van ser Francesc Trabal o Joan Oliver.

La jove Rodoreda ironitza sobre les heroïnes romàntiques i se'n riu de cavallers com Don Juan i del poema èpic "Paradís perdut", del poeta i assagista anglès del segle XVII John Milton.

L'autora de "Mirall trencat" paròdia a més el "Faust" de Goethe i el gènere policíac, i exerceix en aquestes pàgines com cronista lúdica d'una època i dels seus protagonistes culturals.

Per Porta, com en la seva maduresa, Rodoreda "no creu en l'amor i encara menys en l'amor idealitzat que presenten molts personatges de la literatura".

Amb "Sóc una dona honrada?" (escrita el 1932, però publicada el 1933), Rodoreda, apunta Roser Porta,

inicia la primera dels seus quatre "novel·les hipertextuals", en què "imita alguns dels seus autors més admirats".

En aquest cas, l'autora "utilitza i simplifica els esquemes de 'Laura a la ciutat dels sants' del seu admirat Miquel Llor" i intenta aproximar-se a la novel·la psicològica sobre un triangle amorós.

Curiosament, Rodoreda va presentar aquesta primera novel·la al Premi Crexells, però no va passar de la primera votació del jurat.

En "Del que hom no pot fugir" (1934), Mercè Rodoreda torna a escollir, i ja no ho farà més, un escenari rural, en què fon diversos referents literaris que admira profundament, com Víctor Catalá i Joaquim Ruyra.

La seva segona novel·la reincideix en el mateix tema de l'adulteri i la negació de l'amor i prefigura en alguns passatges la que serà la seva primera gran novel·la, "Aloma", que acabarà d'escriure només dos anys després, a l'abril de 1936.

Llicenciada en filologia catalana per la Universitat de Barcelona, Roser Porta, actualment cap de redacció del Diari d'Andorra, ja va estudiar en el seu tesi doctoral el tema de la paròdia a "Crim" i el 1998 va rebre el Premi Fundació Mercè Rodoreda pel treball "Mercè Rodoreda, humorista".

Entre els seus estudis destaquen així mateix "Mercè Rodoreda i el periodisme satíric. 'Clarisme' i 'El Be Negre'(1933-1936)". EFE.

Las primeras novelas de la escritora catalana Mercè Rodoreda vuelven a ser publicadas

Las obras reeditadas son 'Sóc una dona honrada?' y 'Del que hom no pot fugir'

Mercè Rodoreda, el 24 de septiembre de 1980, cuando recibió el Premio Ciudad de Barcelona de literatura que le entregó el alcalde de la ciudad, Narcís Serra. EFE/Foto de archivo

Las primeras novelas de la escritora catalana Mercè Rodoreda han vuelto a ser publicadas ahora, más de 70 años después de ser escritas y editadas por primera vez.

La 'Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC)' ha recuperado con cuatro ediciones críticas las primeras novelas de Rodoreda, que la autora de 'La plaza del Diamant' no quiso incluir en sus obras completas.

Las obras reeditadas son 'Sóc una dona honrada?' i 'Del que hom no pot fugir', que integran el primer volumen. Con la publicación de estas dos novelas se completa la recuperación de la obra inicial de Rodoreda, que comenzó en 2002 con la edición del segundo volumen, en el cual se incluyen 'Un día de la vida de un hombre' y 'Crim'.

El objetivo del proyecto, dirigido por Joaquim Molas y realizado por la especialista Roser Porta, es "recuperar para el público especializado las obras de juventud de la escritora más importante de la literatura catalana, que hasta ahora eran muy difíciles de localizar".

Porta explica que las nuevas ediciones están "limpias de los numerosos errores tipográficos de los años 30 y han estado enriquecidas con una anotación crítica que las relaciona, por otra parte, con el contexto en el que fueron escritas, y por otra parte, con el resto de la producción de Rodoreda".

Según Porta, estas ediciones pretenden "llenar un vacío en el análisis de la escritora, siempre estudiada a partir de Aloma, y conocer en profundidad sus orígenes literarios y relacionarlos con la producción periodística, de ensayo y narrativa corta desde 1932 hasta 1936, una época de intensa actividad para Rodoreda.

El tema central: el amor

Las cuatro novelas editadas por la 'Fundació Rodoreda', que la propia escritora no quiso reescribir ni incluir en sus obras completas, forman, en palabras de Porta, "un conjunto unitario", porque la escritora barcelonesa "construyó esos textos inspirándose siempre en otras obras literarias y además todas tienen como tema troncal la imposibilidad del amor".

En sus páginas, añade, el lector descubre una Mercè Rodoreda "humorista, irreverente y desmitificadora". La joven Rodoreda ironiza sobre las heroínas románticas y se ríe de los caballeros como Don Juan. L'autora de 'Mirall trencat' parodia el 'Faust' de Goethe y el género policíaco, y ejerce en estas páginas como cronista lúdica de una época y de sus protagonistas culturales.

Con 'Sóc una dóna honrada?' (escrita el 1932, pero publicada el 1933), Rodoreda- apunta Roser Porta- inicia la primera de sus cuatro "novelas hipertextuales", en las que imita a algunos de sus autores más admirados.

En 'Del que hom no pot fugir' (1934), Mercè Rodoreda vuelve a escoger, y ya no lo hará más, un escenario rural, en el que funde diversos referentes literarios catalanes que admira profundamente.

La segunda novela reincide en el mismo tema de adulterio y la negación del amor, y prefigura en algunos pasajes la que será su primera gran novela, 'Aloma', que terminará de escribir sólo dos años después, en abril de 1936.

Licenciada en filología catalana por la Universitat de Barcelona, Roser Porta, actualmente jefa de redacción del Diari d'Andorra, ya estudió en su tesis doctoral el tema de la parodia en 'Crim' y en 1998 recibió el 'Premi Fundació Mercè Rodoreda' por el trabajo 'Mercè Rodoreda, humorista'.

Publicadas primeras novelas Rodoreda 70 años después de escritas

Las primeras novelas de la escritora catalana Mercé Rodoreda han sido publicadas de nuevo ahora, más de 70 años después de que fueran escritas y editadas por primera vez.

La Fundación Mercé Rodoreda del Instituto de Estudios Catalanes (IEC) ha recuperado con cuatro ediciones críticas las primeras novelas de Rodoreda, que la autora de 'La plaza del Diamante' no quiso rehacer ni incluir en sus obras completas.

Las obras ahora reeditadas son 'Sóc una dona honrada?' (¿Soy una mujer honrada?) y 'Del que hom no pot fugir' (De lo que no podemos huir), que integran el primer volumen.

Con la publicación de estas dos novelas se completa la recuperación de la obra inicial de Rodoreda, que comenzó en 2002 con la edición del segundo volumen, en el que se incluían 'Un dia de la vida d'un home' (Un día en la vida de un hombre) y 'Crim' (Crimen).

El objetivo del proyecto, dirigido por el doctor Joaquim Molas y realizado por la especialista Roser Porta, es 'recuperar para el público especializado las obras de juventud de la escritora más importante de la literatura catalana, que hasta ahora eran muy difíciles de localizar'.

Porta explica que las nuevas ediciones están 'limpias de los numerosos errores tipográficos de los años treinta y han sido enriquecidas con una anotación crítica que las relaciona, por un lado, con el contexto en el que fueron escritas, y por otro, con el resto de la producción de Rodoreda'.

Según Porta, estas ediciones pretenden 'llenar un vacío en el análisis de la escritora, siempre estudiada a partir de 'Aloma', y conocer en profundidad sus orígenes literarios y relacionarlos con la producción periodística, de ensayo y de narrativa corta desde 1932 a 1936, una época de intensa actividad para Rodoreda'.

Las cuatro novelas editadas por la Fundación Rodoreda, que la propia escritora no quiso reescribir ni incluir en sus obras completas, forman, en palabras de Porta, 'un conjunto unitario', porque la escritora barcelonesa 'construyó estos textos inspirándose siempre en otras obras literarias y además todas tienen como tema troncal la imposibilidad del amor'.

En sus páginas, añade, el lector descubre una Mercé Rodoreda 'humorista, irreverente y desmitificadora', como lo fueron Francesc Trabal o Joan Oliver.

La joven Rodoreda ironiza sobre las heroínas románticas y se ríe de caballeros como Don Juan y del poema épico 'Paraíso perdido', del poeta y ensayista inglés del siglo XVII John Milton.

La autora de 'Mirall trencat' (Espejo roto) parodia además el 'Fausto' de Goethe y el género policíaco, y ejerce en estas páginas como cronista lúdica de una época y de sus protagonistas culturales.

Para Porta, al igual que en su madurez, Rodoreda 'no cree en el amor y todavía menos en el amor idealizado que presentan muchos personajes de la literatura'.

Con 'Sóc una dona honrada?' (escrita en 1932, pero publicada en 1933), Rodoreda, apunta Roser Porta, inicia la primera de sus cuatro 'novelas hipertextuales',

en las que 'imita a algunos de sus autores más admirados'.

En este caso, la autora 'utiliza y simplifica los esquemas de 'Laura a la ciutat dels sants' de su admirado Miquel Llor' e intenta aproximarse a la novela psicológica sobre un triángulo amoroso.

Curiosamente, Rodoreda presentó esta primera novela al Premio Crexells, pero no pasó de la primera votación del jurado.

En 'Del que hom no pot fugir' (1934), Mercé Rodoreda vuelve a escoger, y ya no lo hará más, un escenario rural, en el que funde diversos referentes literarios que admira profundamente, como Víctor Catalá y Joaquim Ruyra.

Su segunda novela reincide en el mismo tema del adulterio y la negación del amor y prefigura en algunos pasajes la que será su primera gran novela, 'Aloma', que acabará de escribir sólo dos años después, en abril de 1936.

Licenciada en filología catalana por la Universidad de Barcelona, Roser Porta, actualmente jefa de redacción de El Periódic d'Andorra, ya estudió en su tesis doctoral el tema de la parodia en 'Crim' y en 1998 recibió el Premio Fundación Mercé Rodoreda por el trabajo 'Mercé Rodoreda, humorista'.

Entre sus estudios destacan asimismo 'Mercé Rodoreda y el periodismo satírico. 'Clarisme' y 'El Be Negre' (1933-1936)'.

Es reediten les primeres novel·les de Mercè Rodoreda

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha tornat a publicar les primeres novel·les de l'escriptora, més de 70 anys després que fossin escrites i editades per primera vegada. Es dona la circumstància que l'autora de "La plaça del diamant" no va voler mai refer aquestes obres i ni tan sols incloure-les en les seves obres completes. Les obres reeditades són "Sóc una dona honrada?" i "Del que hom no pot fugir".

L'objectiu del projecte, dirigit per Joaquim Molas i realitzat per Roser Porta, és "recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana, que fins ara eren molt difícils de localitzar".

Porta explica que les noves edicions estan "netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i han estat enriquides amb una anotació crítica que les relaciona, d'una banda, amb el context en què van ser escrites, i de l'altra, amb la resta de la producció de Rodoreda".

Segons Porta, aquestes edicions pretenen "omplir un buit en l'anàlisi de l'escriptora, sempre estudiada a partir d'"Aloma", i conèixer en profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta des de 1932 a 1936, una època d'intensa activitat per a Rodoreda".

En les seves pàgines, el lector pot descobrir una Rodoreda "humorista, irreverent i desmitificadora", com ho van ser Francesc Trabal o Joan Oliver. La jove escriptora ironitza en aquest període sobre les heroïnes romàntiques i es riu de cavallers com Don Juan i del poema èpic "Paradís perdut" de John Milton.

PER FI LES PRIMERES OBRES DE RODOREDA, ENDREÇADES

PRIMERES NOVEL·LES

Autora: Mercè Rodoreda.
Editorial: Fundació Mercè Rodoreda.
Pàgines: Vol. I, 162 i Vol. II, 302.
Preu: 15 euros

D. SAM ABRAMS

Hi ha una categoria especial d'escriptors que té una evolució una mica estranya perquè comencen a publicar de molt joves però no assoleixen la maduresa fins més tard. I després han d'afrontar la qüestió vergonyosa de no saber exactament què fer amb les obres publicades de manera massa prematura durant la seva primera joventut.

Així, tot un Juan Ramon Jiménez va rondar per les biblioteques de Madrid per destruir d'amagatotis els exemplars que quedaven de les seves primeres obres. Així també, segons la tradició establerta per una llegenda urbana, Mercè Rodoreda arribava a comprar, de llibreters i de particulars, exemplars de les seves quatre primeres novel·les, publicades abans de la Guerra Civil.

De fet, abans de la guerra va publicar en ràpida successió quatre novel·les, *Sóc una dona honrada?* (1933), *Del que hom no pot fugir* (1934), *Un dia de la vida d'un home* (1934) i *Crim* (1936), fins que no va assolir la maduresa literària amb *Aloma* (1938). *Aloma* va ser l'única obra que l'autora va acceptar com a seva quan va reprendre la seva carrera després de la guerra, tot i que la va sotmetre a una reescriptura l'any 1969. Mercè Rodoreda sempre va rebutjar de ple les altres obres de preguerra.

Ara, la fortuna d'aquestes obres de joventut ha canviat radicalment amb la publicació de l'excel·lent edició de *Primeres novel·les*, en dos volums, a cura de l'estudiosa Roser Porta, publicada per la Fundació Mercè Rodoreda. De fet, Roser Porta va publicar el segon volum d'aquesta edició, amb *Un dia en la vida d'un home* i *Crim*, l'any 2002, i ara acaba de pu-

L'autora comprava els llibres que publicà abans de la guerra per destruir-los d'amagat

blicar el primer volum que conté *Sóc una dona honrada?* i *Del que hom no pot fugir*. El projecte de rescatar i estudiar les primeres obres de Rodoreda culminarà aviat amb la publicació del tercer volum: una

monografia sobre les quatre novel·les. Hem d'aplaudir aquesta edició de Roser Porta perquè es caracteritza pel rigor i pel respecte; el rigor textual i d'interpretació, i el respecte cap a la figura de Mercè Rodoreda, cap a la seva trajectòria literària i cap a la seva voluntat artística. L'edició conté un text molt acurat de les quatre obres, que estaven farcides d'errades, amb un impecable aparell crític de notes ex-

L'escriptora Mercè Rodoreda, en una fotografia cedida per la Fundació que porta el seu nom.

plicatives i analítiques a peu de pàgina. L'edició, per respecte a la voluntat de l'autora, és una edició acadèmica destinada principalment a les biblioteques, a les universitats i als centres d'investigació. ▽

Això vol dir que tornem a disposar d'aquestes obres fins ara completament introbables. L'objectiu de l'edició és legítim: «La voluntat és omplir un buit en l'anàlisi de l'autora, sempre estudiada a partir d'*Aloma*, i conèixer en profunditat els seus orígens literaris per relacionar-los amb la resta de la seva producció». Tant de bo tota la juvenília dels grans autors de la literatura catalana caigués en mans d'estudiosos com Roser Porta!

Torn de paraula

COMITÈ

Em sento molt honorat per la designació com a representant del personal no docent i treballaré amb voluntat i diligència perquè el nouvingut creixi amb salut i coneixement

JORDI
Porter*

És una paraula que, per a la gent gran d'aquest país, té unes connotacions francament negatives, per allò dels comitès antifeixistes, de trista memòria. Per combatre abusos mil·lenaris, la FAI va fer el mateix, d'una manera bèstia. Toca perdre. Després, als setanta, la paraula va tornar, amb allò dels comitès d'empresa dels sindicats. Aquí no s'han vist gaires piquets, perquè, per sort, no hi ha gaires grans empreses. Volen ser califes en lloc dels califes. Vegeu ara com s'encreixa la classe mitjana, com compren Audis i Mercedes i fan vacances a Puerto Rico, i obliden la sang dels qui defensaven els seus interessos de classe, proletària. Ara, l'instint de supervivència bàsic ha fet néixer el comitè ambiental, sota els auspicis del programa d'escoles verdes, una iniciativa transversal dels departaments d'Educació i Medi Ambient. Als anys vuitanta del segle passat va fracassar pels pèls una iniciativa que pretenia el mateix a la Seu, en el marc d'un conveni transcomarcal i transfronterer. Tot molt *trans*, massa transgressor. Llavors va néixer el parc del Segre. Vint anys després, tornem a ser al mateix punt, tal com fa Plutó a la seva òrbita llunyana. Aquest cop, però, les consignes vénen de dalt i se m'ha inclòs en el comitè, per allò de la memòria

NOE

històrica, suposo, cosa que honora els que la conserven. Em sento molt honorat per la designació com a representant del personal no docent i treballaré amb voluntat i diligència perquè el nouvingut creixi amb salut i coneixement. Vaig expressar durant la reunió fundacional la meua temença que la iniciativa no quedés al paper de Germanetes de la Caritat ambientals. No vull desmerèixer res. «Les petites coses són importants», deia més o menys el Capità Enciam, i és petit que jo digui, en un petit article d'un diari d'un mi-

Als setanta la paraula va tornar, amb allò dels comitès d'empresa dels sindicats

croestat, que cal girar el sentit de la història que s'ensenya als menuts, per fer-los entendre la llarga deprecació, cal que la geografia i les ciències naturals expliquin l'abast de la destrucció i la reconstrucció possible. La física ha de divulgar amb urgència les possibilitats dels camps quàntics i les llengües han de parlar de la magnitud de la tragèdia i que

regnin les arts, tremendament sostenibles. Mentre surtin generacions de treballadors, enginyers i economistes ensinistrats en el *màxim benefici, mínim cost*, que oblidin la majoria dels paràmetres que hi intervenen, presoners de l'especialitat, i que menystenen màgia, poesia i vida indígena, malament rai. Prou coneixement antropocèntric. També hi ha la dona, que, per sort, és majoria absoluta al comitè. Em vénen paraules com ara moratòria, reflexió, renaixement. ≡

*Historiador i geògraf.
redaccio@andorra.elperiodico.com

LA FINESTRA
OBERTA

FRANCESC

Rodriguez

SEGURETAT
EN EL
TREBALL

Legiem ahir en portada a EL PERIÒDIC D'ANDORRA que els accidents laborals van augmentar durant els quatre primers mesos de l'any, i amb relació al mateix període de l'any passat, fins el 15%. Aquesta tendència, que veurem si es confirma els pròxims mesos, és preocupant, sobretot si tenim en compte que el percentatge sembla que també augmenta si comparem el nombre d'accidents sobre el total de persones assalariades però, penso, en vista de les dades, cal insistir-hi. Almenys per reivindicar la modificació urgent de la legislació al respecte i, sobretot, la necessitat que es compleixi.

De moment –i espero que la tendència en aquest cas es mantingui– el nombre de desenllaços fatals és limitat i inferior. Però una mort és una mort de massa. La necessària implicació de tots –Govern, empresaris, treballadors– és cada cop més evident, però no fem els esforços suficients per aconseguir girar la tendència quant al nombre d'accidents. El compliment d'uns terminis a vegades impossibles, la proliferació de preuets, l'afany del guany obviant el risc, no han de ser, de cap manera, motius suficients per temptar la sort. Tant empresaris com treballadors hem d'exigir el compliment estricte de les normes de seguretat i salut en el treball. A vegades l'empresari no posa els mitjans necessaris o les condicions adients a la disposició del treballador, però també passa que el treballador no assumeix la necessitat d'utilitzar aquells mitjans o de fer la feina en unes determinades condicions. La manca d'atenció és també sovint causa de molts accidents. I no n'hi ha prou a lamentar-se. Repeteixo, hem d'exigir. I el Govern també ho ha de fer. La normativa no està feta per oblidar-la i, si convé, pagar una multa. I no tot s'arregla mitjançant multes. Una bona informació, l'obligatorietat de seguir una formació o la instauració d'incentius potser podrien ajudar a millorar la tendència. Pensem-hi. ≡

Historiador.
redaccio@andorra.elperiodico.com

Coses que passen

ROSER PORTA

La Roser és una fidel seguidora del periodisme com l'art de l'esdeveniment com cal

JOSEP ANTON
Rosell Pujol*

Sóc un romàntic. Estimo els meus com si fossin meus. Però de vegades –diria que sempre– s'ho mereixen. Perquè la vida no ens va deixar triar la família –i estic molt content de la família– però sí la gent propera. Roser Porta ha publicat (Institut d'Estudis Catalans) dos volums –encara queda el tercer– sobre Mercè Rodoreda i les primeres novel·les que va escriure. És un estudi rigorós, farcit de notes crítiques que demostren la seriositat de la feina intel·lectual de la nostra companya. Tan important com re-

descobrir les primeres manifestacions literàries d'una de les dones capdavanteres de la nostra literatura és la revelació d'una investigadora que va molt més lluny de l'anècdota per endinsar-nos en aquest altre món, entre real i literari, dels autors. I, el que és més important, la Roser demostra al treball sobre la Rodoreda els punts de contacte entre periodisme i literatura, cosa que manifesta cada dia a la feina. L'article no és com un llibre, però el món del periodisme ho és també de la literatura. La nostra companya, amb l'estudi que publica, tal com a la feina, fa possible donar informació per necessitat, formació en un desig d'orientar i entretenirment per la manera natural que té de ser. Tot, cuinat amb un estil i una tècnica adequades. Ella, tal com l'escriptora, és la fidel demostració de la lite-

NOE

L'article no és un llibre, però el món del periodisme ho és també de la literatura

ratura –o el periodisme– com l'art del coneixement tal com cal. Un encert de què gaudim cada dia. ≡

*Periodista.
jrosell@andorra.elperiodico.com

La Fundació Mercè Rodoreda de l'IEC recupera les primeres novel·les de l'escriptora

A. V. / Barcelona

● La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha recuperat a través de quatre edicions crítiques les primeres novel·les que l'escriptora va publicar als anys trenta i que, en arribar a la maduresa, no va voler refer ni incloure en les seves obres completes. Aquestes obres són *Sóc una dona honrada* (Lli-

breria Catalònia, 1933), *Del que hom no pot fugir* (Dalmau, 1934), *Un dia de la vida d'un home* (Proa, 1934) i *Crim* (Rosa dels Vents, 1936). Aquests llibres permeten descobrir «una Mercè Rodoreda humorista i reconèixer-li un lloc dins la literatura catalana», afirmen fonts de l'IEC.

L'objectiu del projecte, que dirigeix el doctor Joa-

quim Molas i elabora Roser Porta, consisteix a recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de «l'escriptora més important de la literatura catalana», que fins ara eren molt difícils de localitzar, i oferir-les netes dels nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i amb anotacions crítiques que les relacioni, d'una banda amb el context del

qual van sorgir i, de l'altra, amb la resta de la producció de Mercè Rodoreda. Fonts de l'IEC comenten que aquest projecte, que es completarà en breu amb un llibre d'estudi de les quatre obres, «no té una finalitat comercial, per això les quatre edicions es destinaran bàsicament a les biblioteques, universitats i altres centres on els estudiosos de Mercè Rodoreda

hi puguin accedir fàcilment». També apunten que la voluntat és «omplir el buit en l'anàlisi de l'autora, sempre estudiada a partir d'*Aloma*» i conèixer «en profunditat» els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta del 1932 al 1936, una època d'intensíssima activitat per a Rodoreda.

RODOREDA RECUPERA ELS ORÍGENS

Per què l'autora no va voler incloure *Sóc una dona honrada* i *Del que hom no pot fugir* a les seves obres completes no és raó que preocupi a la Fundació Mercè Rodoreda. L'entitat, de l'Institut d'Estudis Catalans, traurà a la llum les dues primeres novel·les que va publicar l'escriptora catalana.

La idea és donar a conèixer les obres de joventut de Rodoreda. Exempts de les errades tipogràfiques de la primera edició, aquests llibres comptaran amb una anotació crítica que els relacioni amb el context de l'època i la producció de l'autora. Entre 1932 i 1936, la seva creació va proliferar vers l'assaig, els treballs periodístics i les narracions breus. Mitjançant la direcció de Joaquim Molas i la coordinació de Roser Porta, la fundació omplirà el buit que hi ha a l'anàlisi de la novel·lista, sempre estudiada a partir d'*Aloma*.

Les biògrafes de Rodoreda demanen més publicacions, edicions crítiques i estudis

La Fundació Caixa Catalunya ha organitzat el cicle 'La meva Mercè i altres observacions'

All cicle 'La meva Mercè i altres observacions' (23 i 24 de maig) de la Fundació Caixa Catalunya, hi han participat quatre de les cinc biògrafes de la Rodoreda: Mercè Ibarz, Carme Arnau, Marta Pessarrodona i Marta Nadal. Només hi faltava Montserrat Casals, per malaltia. El cicle, coordinat pel crític Sam Abrams, s'ha tancat amb una taula rodona amb les estudioses, que han coincidit en la necessitat de publicar cartes i material avui inèdit.

La taula rodona s'ha interessat per la pregunta: Què cal fer per Mercè Rodoreda amb vista al futur? Marta Pessarrodona dispara: 'Falta publicar l'edició crítica de 'La plaça del Diamant' i de molts altres llibres, cartes i materials; i em sembla del tot anormal que a hores d'ara no s'hagin publicat'. Totes les biògrafes hi coincideixen. Carme Arnau reclama les Obres Completes i Mercè Ibarz insisteix en la correspondència: 'Són materials molt fraccionats, de manera que les cartes són difícils de seguir. La publicació d'aquest material potser dissiparia moltes idees discutibles, però arrelades, com ara que la relació de la Rodoreda amb Armand Obiols/Joan Prat va ser un infern'. I afegeix: 'Si no tens un material, no te'l pots inventar'. I Marta Nadal rebla: 'Manquen estudis ben fets sobre la seva obra, de nous lectors joves'.

La Fundació Mercè Rodoreda, que depèn de **l'Institut d'Estudis Catalans**, és l'organisme responsable de l'obra de l'escriptora, car en té els drets de propietat intel·lectual amb la finalitat de vetllar-los, de custodiar els documents de l'arxiu personal de l'escriptora i de crear una biblioteca complementària, segons la pàgina de la Fundació. Però, a les estudioses, no els ha estat fàcil de consultar alguns materials per examinar-los. La comissió tècnica és formada per Joaquim Molas, Jordi Sarsanedas i Joan Triadú. Fa pocs dies la Fundació va publicar el primer volum de les novel·les de joventut de l'escriptora.

'La primera llei d'una biografia és de permetre'n d'altres' ha dit Mercè Ibarz a la taula rodona. Justament, permetre'n d'altres vol dir punts de vista diversos, amb les interpretacions que se'n deriven. Per això, l'acte també ha viscut alguns moments de tensió: sobre Armand Obiols/Joan Prat i el paper que l'escriptor va tenir al costat de Mercè Rodoreda, i sobre la projecció internacional de l'escriptora, de si la llegim dins la tradició europea o ens limitem a llegir-la en clau catalana. Abrams, el moderador, al final ha apaivagat les posicions dient que Rodoreda sempre suscitava passions.

Marta Pessarrodona és autora de 'Mercè Rodoreda i el seu temps' (Rosa dels Vents, 2005); Carme Arnau ha escrit 'Mercè Rodoreda' (Columna, 1996); Mercè Ibarz signa 'Mercè Rodoreda: un retrat' (Ed. 62, 1997); Marta Nadal és autora de 'De foc i de seda' (Ed. 62, 2001); i Montserrat Casals, de 'Mercè Rodoreda. Contra la vida la literatura' (Ed. 62, 1991).

Es reediten les primeres quatre novel·les de Mercè Rodoreda publicades als anys trenta de les quals ella mateixa havia renegat

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans ha rescatat, per mitjà de quatre edicions crítiques, les primeres novel·les de Mercè Rodoreda, publicades als anys trenta i que l'escriptora, en arribar a la maduresa, es va negar a refer o a incloure en les seves obres completes. Les novel·les recuperades són 'Sóc una dona honrada?' i 'Del que hom no pot fugir', que integren el primer volum de 'Primeres novel·les', que s'acaba d'editar dins la col·lecció Arxiu Mercè Rodoreda de la Fundació, que el 2002 ja va publicar el segon volum d'aquesta obra amb 'Un dia a la vida d'un home' i 'Crim'. El propòsit de l'edició, dirigida per Joaquim Molas i elaborada per Roser Porta, és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora, que fins ara eren difícils de localitzar. Alhora es volen oferir sense els nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i amb una anotació crítica que les relacioni, d'una banda, amb el context en què van sorgir, i, de l'altra, amb la resta de la producció de l'autora. El projecte no té una finalitat comercial, i les quatre edicions es destinaran a les biblioteques, universitats i altres centres on els estudiosos de Mercè Rodoreda hi puguin accedir fàcilment. Un altre objectiu és omplir un buit en l'anàlisi de l'autora i conèixer amb més profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta del 1932 al 1936, una època d'una intensa activitat per a Mercè Rodoreda. Totes quatre obres formen una unitat perquè tenen com a tema la impossibilitat de l'amor i permeten descobrir una Rodoreda humorista, irreverent i desmitificadora com els seus companys de generació i iniciatives culturals i polítiques, Francesc Trabal o Joan Oliver.

La Mercè Rodoreda humorista emerge con la edición de sus primeras novelas, páginas 42.

LOOP'06 ►► Barcelona se convierte en un escaparate de videoarte

De la nueva creación brasileña a las sesiones al aire libre en el CCCB

Viene de la página anterior

cual puede planificar el suyo a medida.

MUJERES CONGELADAS. El barrio que concentra mayor número de propuestas es Ciutat Vella. Merece la pena acercarse hasta la citada galería dels Angels para conocer de primera mano la última hora de la video-creación brasileña (21 obras: magnífico el *Aquecimento corporal da seleção Santoantonien-se*, un entrenamiento futbolístico que es pura danza filamada por Marepe, o *A bout de souffle*, de un imaginario Marcelo Do Campo, en clara referencia a Duchamp). Muy cerca de allí, en Pintor Fortuny, 27, el Centre d'Art la Panera, de Lleida, muestra el último trabajo de Alicia Framis. Se trata de una contundente y silenciosa acción en contra de la violencia doméstica, *Secret strike*, en la que cien mujeres con las manos cubiertas con guantes rojos congelaron durante unos minutos sus movimientos en un paso de cebra.

Una imagen del restaurante Carmelitas

RETRATOS CON DISFRAZ. Más juguetón se muestra el dúo Allsopp & Weir desde la fachada acristalada de la facultad Blanquerna (Valdonzella, 23), donde han instalado *And while we were on air*, toda una sinfonía de los tiempos modernos a partir de los sonidos guturales y de respiración que emiten los presentadores de los telediarios durante la lectura de las noticias. Lástima que el vigilante le haya quitado el sonido. Quien tampoco ha tenido mucha suerte es Sarah

Morris, cuyo trabajo sobre ciudades como Nueva York, Los Angeles o Miami parece condenado al silencio en el patio del Ateneu Barcelonès. A través de auriculares, se oye –y es un placer hacerlo– a los personajes de Dominique Furgé, quien en un intento por retratar el alma

bién a la muestra de video-creación cubana, *Asalto al cielo*, diseminada por varios espacios: desde Distrito Quinto, donde Juan Carlos Alom construye una hermosa y atemporal radiografía de La Habana, al CCCB, en cuyas instalaciones Lázaro Saavedra construye con la mirada *El síndrome de la sospecha*. El ciclo cubano, cuyo denominador común es la reflexión que hacen los artistas de su propia insularidad, tiene ramificaciones en el Institut Francès, la galería Pagès Espai D'Art, SLDSTR, Fundació Caixa de Catalunya y Miscelánea.

ÚLTIMAS CITAS. Si uno quiere salir de la zona centro, una alternativa que considerar es acercarse hasta CaixaForum, donde se proyecta una selección de obras del recientemente fallecido artista coreano Nam June Paik, uno de los precursores del videoarte, o bien darse un paseo por la zona de galerías: en Lluçia Homs, la fotógrafa Carmen Mariscal presenta *Umbilicus*, realizada a partir de la instalación que también se muestra en la galería, y *Espejo*, donde no sin ironía hace desaparecer su imagen a través del desague del lavabo; justo al lado, en Senda, Mette Tornvold retrata a personas sentadas dentro del agua. ¿Actos a los que todavía se pueden sumar los más rezagados? Marcel·li Antúnez y su *Transpernia*, esta noche en La Paloma; nueva sesión de videos al aire libre en el CCCB (22 h) o la presentación, mañana y en primicia, de la programación de la Busan Biennale de Corea, en Casa Asia (12 h).●

La Rodoreda humorista emerge con la edición de sus primeras novelas

BARCELONA. (Redacción).– La Fundació Mercè Rodoreda del IEC ha completado la recuperación, en ediciones críticas, de las primeras novelas de Mercè Rodoreda, publicadas en los años treinta y que la escritora en su madurez no quiso revisar. Tras la edición, en el 2002, de *Un día de la vida d'un home i Crim* (volumen II de *Primeres novel·les*), ahora se publica el volumen I, que reúne *Sóc una dona honrada* y *Del que hom no pot fugir*.

El objetivo del proyecto, que realiza Roser Porta bajo la dirección de Joa-

quim Molas, es recuperar para el público especializado las obras de juventud con un libro de estudio de las cuatro obras, no tiene un fin comercial y las cuatro ediciones se destinarán básicamente a las bibliotecas, universidades y otros centros, a disposición de los estudiosos.

Sóc una dona honrada (Llibreria Catalònia, 1933), *Del que hom no pot fu-*

gir (Dalmat, 1934), *Un dia de la vida d'un home* (Proa, 1934) y *Crim* (Rosa dels Vents, 1936) forman un conjunto unitario (porque Rodoreda construye estos textos inspirándose siempre en otras obras literarias y porque todos tienen como tema la imposibilidad del amor) y permiten descubrir a una Rodoreda humorista. La joven escritora era tan humorista, irreverente y desmitificadora como Francese Trabal o Joan Oliver. Hacía humor sobre las heroínas románticas, sobre caballeros como Don Juan o sobre *El paraíso perdido* de Milton, además de la Biblia. Parodiaba el *Fausto* de Goethe y el género policiaco y ejercía como cronista lírica de una época. Era una escritora que, como en su madurez, no creía en el amor, y aún menos en el amor idealizado que presentan muchos personajes de la literatura.●

ANTON M. ESPADALER

La tragedia de Girbal

Me llamó el otro día Lluís Bonada, que está al quite de todo y no pierde comba, para recomendarme, con convincente entusiasmo, la novela de Eduard Girbal Jaume *La tragèdia de cal Pere Llarg*, ahora nuevamente editada por Edicions de 1984. Se presenta precedida por un combativo prólogo de Enric Casasses, que, por su parte, se está erigiendo en el recuperador de todos los damnificados por los ucases de los popes noucentistas. A Girbal le acompaña, como un pesado estigma, la calificación de tardío, cuando una de las gracias de la literatura es que, sin necesidad de ser excesivamente generosos, puede vivir al margen de los gravámenes del tiempo. Girbal además cometió la osadía de escribir novelas rurales, siguiendo la estela de Víctor Català, cuando los narradores a la moda se proclamaban urbanitas, y se pirraban por describir refinadas *soirées* con gentiles damiselas tocando el piano. Por otro lado, Girbal no temió tomar partido por el grupo de los que se opusieron a las reformas de Pompeu Fabra y fueron estrepitosamente derrotados. Y, por si no bastara, parece ser que no acabó de participar nunca en los *potins* propios de la vida cultural barcelonesa, por lo que no tardó en hacerse invisible. Entre los grandes nombres sólo Pla le prestó alguna atención, y no sin reservas, pues al tiempo que apreciaba en él los modos de un "naturalista verista" –lo que en el orden de Pla es una muestra de estima–, no dejaba de anotar que su prosa era como la de Caterina Albert pero "convertida en cromo".

Aunque, bien mirado, quizá pudiera salvarse, y ver en el cromo un aprovechable valor de cambio. Girbal redacta con el mismo tono, directo y familiar, de quien cuenta una rondalla cerca del fuego a un público dispuesto a disfrutar con los juegos de la entonación y con una hábil cadencia en los silencios; con los comentarios jocosos y críticos, distanciadores las más de las veces, con que trata a sus personajes, alimenta sus motivos o desmonta sin demasiados miramientos sus intenciones más íntimas. Puede que con ellos alzara una trama que fuese percibida como una simple sucesión de cuadros, un poco a la manera de los viejos costumbristas, y la proximidad del tópico les dificultara ver el potente trazo que acerca su narración al esperpento. Pero no por deformación del punto de vista, sino por añadir más tonos negros al estilo *masclé* de que hacía gala en sus narraciones ampurdanesas Caterina Albert.

UNA DE LAS gracias del autor es la sabrosa y provocativa coloración dialectal

Los protagonistas de esta peculiar novela son tipos, o sea, se definen por la acumulación de rasgos característicos, aunque conviene reconocer que, a pesar de ser dibujados con grueso trazo, responden a seres de carne y hueso, quiero decir que no se ven desmentidos por la experiencia de la vida. Pero eso no les precipita mecánicamente hacia lo trillado o lo vulgar, sino que, quizá contra pronóstico, les confiere una individualidad a toda prueba. Y no impide bajo ningún concepto la elaboración de una trama movida y capaz de captar muchas ondas. Una de las gracias de la novela –que a algunos puede importunar– reside en la lengua y en su descarada, sabrosa y provocativa coloración dialectal. Una lengua que presenta una curiosa doble condición: acoge barbarismos que el hablante de hoy parece haber salvado y, al mismo tiempo, expresa con viveza un vocabulario genuino que entronca con la lengua clásica que, en cambio, el hablante parece haber perdido definitivamente.●

MAC BA Museu d'Art Contemporani de Barcelona

JOAQUIM JORDA cinema de situació

19 abril - 7 juny 2006

Plaça dels Angels 1
08001 Barcelona
www.macha.es

- 19/04 19.30 h *El día de los muertos Dante no es únicamente severo*
- 26/04 19.30 h *Maria Aurèlia Capmany parla d'«Un llac entre els morts»*
- 03/05 19.30 h *Portogallo paese tranquillo Lenin vivo*
- 10/05 19.30 h *Numax presenta...*
- 13/05 20 h *Vint anys no és res*
- 17/05 19.30 h *El encargo del cazador*
- 20/05 20 h *Un cos al bosc*
- 27/05 20 h *Mones com la Becky*
- 31/05 19.30 h *De nens*
- 07/06 19.30 h *Agnosias*

Patrocinador de comunicació:

Douglas Gordon
El que vols quedigui... Joja sóc mort.

Fundació Joan Miró Barcelona 24 març - 4 juny 2006

Amb la col·laboració de LA VANGUARDIA i Pioneer

www.bon.fjmiró.es

PRODUÏDA PER TOM CRIBB. BASADA EN LA NOVEL·LA DE JOHN FARRER. DIRIGIDA PER EL CUBATARRÓ GUILLERMO DE CATARRO. ROBERT TOWN.

COLIN FARRELL
SALMA HAYEK

PREGUNTALE AL VIENTO

ATRAPADOS POR LA PASIÓN. ENFRENTADOS POR SUS SUEÑOS.

CONSULTAR CARTELERIA

/3/ Llibres

La fundació Rodoreda reedita obres de l'autora

La fundació, de l'Institut d'Estudis Catalans, reeditarà *Sóc una dona honrada* i *Del que hom no pot fugir*, primeres novel·les de Mercè Rodoreda i que aquesta no va voler incloure en les seves obres completes. La reedició, sense els errors tipogràfics de la primera edició, tindrà anotacions crítiques que les relacioni amb tota la producció literària de l'escriptora.

Barberá ha reconegut el seu error i demana perdó ■ ARXIU

Rita Barberá es disculpa

L'alcaldesa de València demana perdó pel trasllat d'ossos humans

Ester Pinter
VALÈNCIA

L'alcaldesa de València, Rita Barberá, va demanar ahir "disculpes" als ciutadans per haver traslladat "per error" terra amb restes humanes des del cementiri de la capital fins a la pedrera del castell de Sagunt. A més, va dir que es farà una investigació "exhaustiva", en el "mínim de temps", a fi de "depurar responsabilitats fins a les últimes conseqüències". La sinistra troballa denunciada per Esquerra Unida va con-

firmar que la fossa sobre la qual Barberá està construint 1.030 nínxols no havia estat exhumada, contràriament al que l'alcaldesa havia mantingut, i que encara hi havia restes humanes de represaliats del franquisme. Barberá, no obstant, va assegurar que els cossos corresponien a dues persones enterrades el 1966 i 1967. Per la seva part, els grups de l'oposició, PSPV i EU-Entesa, van exigir ahir a l'alcaldesa que "demane disculpes" als familiars de les víctimes. El jutjat va obligar fa uns dies el consistori a paralitzar parcialment les obres dels nínxols arran de la denúncia del Fòrum per la Memòria en què es demanava que es respectés la investigació a la fossa republicana. ■

El Comentari

Ferran Sáez Mateu
ferransaez@hotmail.com

Guiris

Coincidint amb l'arribada de la calor, constato com augmenten els estranyables estols de guiris a la Rambla de Barcelona. A diferència d'altres denominacions semblants, no crec que el mot *guiri* tingui ara per ara cap connotació negativa o insultant; penso, més aviat, que s'ha transformat en un apel·latiu amable que no vol ferir la sensibilitat de ningú. D'on prové, però, aquesta curiosa paraula?

Sobre el seu origen etimològic he llegit dotzenes de teories, algunes de les quals -com la que el fa provenir de la veu turca *guiris*- resulta manifestament absurda. El més probable és que el terme provingui de la deformació fonètica de *crístino* duta a terme pels carlins bascoparlants durant el darrer terç del segle XIX. Els defensors del pretendent Don Carles de Borbó, als liberals els deien *guiristinos*, que s'adiu més

a la pronúncia èuscara.

L'abreviació *guiri* va passar a denominar la gent forana d'hàbits -diguem-ne- *liberals* (però ja no en el sentit polític, sinó de costums). Així, un *guiri* era, per exemple, un estranger que duia una roba considerada poc adequada, o bé una dona que fumava en públic, etc. Més endavant, cap als anys seixanta, aquest sentit es va aplicar genèricament i confusament als turistes anglesos o escandinaus però no, per exemple, als portuguesos. Hi ha un puntet racista -o, si més no, d'estereotips físics- en aquest assumpte que no em fa gens de gràcia. Cal recordar-lo, perquè les paraules no són innocents.

El *guiri* de final del segle XIX era un personatge molest, gairebé pertorbador; ara és la base de la principal indústria del país: el turisme. Sorprenent evolució. Tant de bo tots els prejudicis acabessin així.

Reeditades les primeres quatre novel·les de l'escriptora

La Rodoreda jove

Redacció
BARCELONA

La Fundació Mercè Rodoreda de l'Institut d'Estudis Catalans ha rescatat, per mitjà de quatre edicions crítiques, les primeres novel·les de Mercè Rodoreda, publicades als anys trenta i que l'escriptora, en arribar a la maduresa, es va negar a refer o a incloure en les seves obres completes. Les novel·les recuperades són *Sóc una dona honrada?* i *Del que hom no pot fugir*,

que integren el primer volum de *Primeres novel·les*, que s'acaba d'editar dins la col·lecció *Arxiu Mercè Rodoreda* de la Fundació, que el 2002 ja va publicar el segon volum d'aquesta obra amb *Un dia a la vida d'un home i Crim*.

El propòsit de l'edició, dirigit pel doctor Joaquim Molas i elaborada per Roser Porta, és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora, que fins ara eren difícils de localitzar. Alhora

es volen oferir sense els nombrosos errors tipogràfics dels anys trenta i amb una anotació crítica que les relacioni, d'una banda, amb el context en què van sorgir; i, de l'altra, amb la resta de la producció de l'autora.

El projecte no té una finalitat comercial, i les quatre edicions es destinaran a les biblioteques, universitats i altres centres on els estudiosos de Mercè Rodoreda hi puguin accedir fàcilment.

Un altre objectiu és om-

plir un buit en l'anàlisi de l'autora i conèixer amb més profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta del 1932 al 1936, una època d'una intensa activitat per a Rodoreda.

Totes quatre obres formen una unitat perquè tenen com a tema la impossibilitat de l'amor i permeten descobrir una Rodoreda humorista, irreverent i desmitificadora com Francesc Trabal o Joan Oliver. ■

CosmoCaixa Barcelona, millor museu europeu

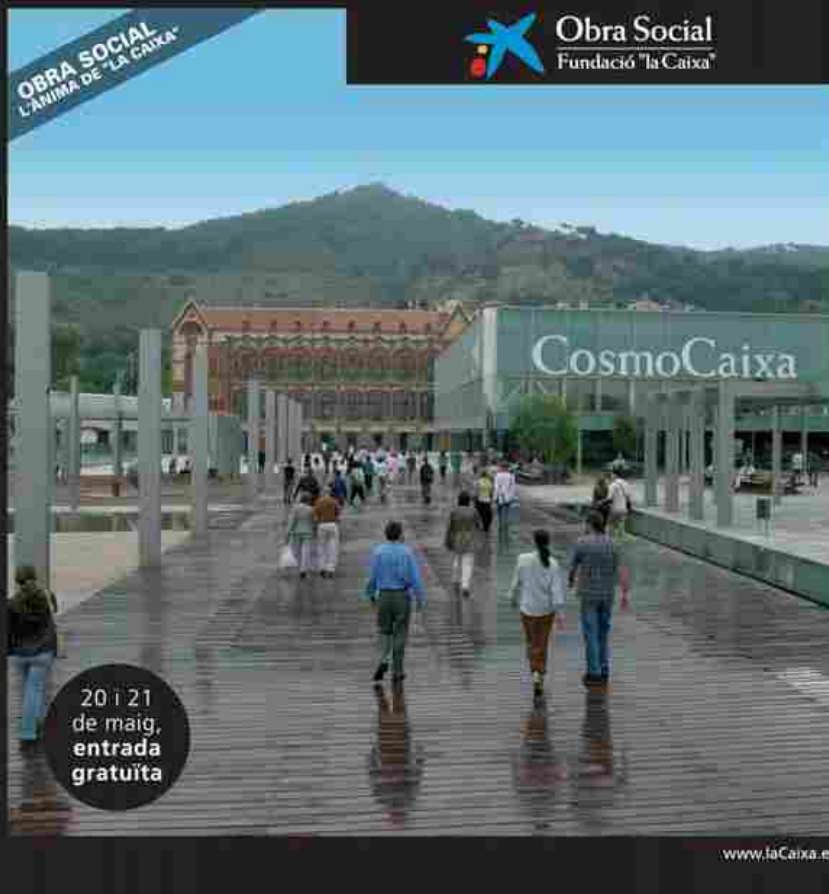
Vine a celebrar-ho amb nosaltres!

CosmoCaixa Barcelona ha estat guardonat com a millor museu europeu per l'European Museum Forum.

A l'Obra Social "la Caixa" ho volem celebrar amb tu durant tot aquest cap de setmana oferint-t'hi l'entrada gratuïta.

Més informació:

Obra Social a Catalunya 93 495 39 45

20 i 21 de maig, entrada gratuïta

www.laCaixa.es

Cultura

Reeditades les primeres quatre
novel·les de Rodoreda ■ P37

Fundació Mercè Rodoreda recupera primeres novel·les l'escriptora

La Fundació Mercè Rodoreda, de l'Institut d'Estudis Catalans, reeditarà "Sóc una dóna honrada" i "Del que hom no pot fugir", primeres novel·les de l'escriptora publicades en els anys trenta i que ella no va voler incloure en les seves obres completes, segons que ha informat avui la Fundació.

L'objectiu és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut de l'escriptora més important de la literatura catalana i oferir-les sense els errors tipogràfics de la primera edició i amb una anotació crítica que les relacioni amb el context de l'època i amb la resta de la producció de Rodoreda.

Les dues novel·les que es reediten ara integren el volum I de "Primeres novel·les", editat recentment dins de la col·lecció "Arxiu de Mercè Rodoreda" de la Fundació, que el 2002 ja va publicar el volum II amb "Un dia de la vida d'un home" i "Crim".

El projecte, dirigit pel doctor Joaquim Molas i elaborat per Roser Porta, es completarà aviat amb la publicació d'un estudi de les quatre obres, i està destinat especialment a les biblioteques, universitats i altres centres, on els estudiosos de Rodoreda puguin accedir fàcilment.

La Fundació vol omplir així un buit en l'anàlisi de la novel·lista, sempre estudiada a partir d'"Aloma", i conèixer amb profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb els seus treballs periodístics, assajos i narracions curtes d'entre el 1932 i el 1936, una de les èpoques més prolífiques de Rodoreda.

Les quatre novel·les constitueixen un conjunt unitari, ja que per escriure-les es va inspirar en altres obres literàries, i totes tracten sobre la impossibilitat de l'amor.

El seu estudi permetrà al lector descobrir que, com en la seva maduresa, Rodoreda no va creure en l'amor idealitzat, que se'n reia de les heroïnes romàntiques i els cavallers com Don Joan, que va parodiar el "Faust" de Goethe i el gènere policíac.

La col·lecció mostra també la Rodoreda més humorista, irreverent i desmitificadora, que va exercir de cronista d'una època i dels seus protagonistes culturals.

La Fundació Mercè Rodoreda recupera les primeres novel·les de l'escriptora

La Fundació Mercè Rodoreda del Institut d'Estudis Catalans (IEC) ha recuperat en edicions crítiques les primeres novel·les de Mercè Rodoreda, publicades en els anys 30 i que l'escriptora, quan va arribar a la maduresa, no va voler refer ni incloure en les seves obres completes.

Les novel·les rescatades per la fundació són 'Sóc una dona honrada' (1933) i 'Del que hom no pot fugir' (1934), que integren el primer volum de 'Primeres novel·les' que s'acaba d'editar dins de la col·lecció 'Arxiu Mercè Rodoreda', la mateixa en què el 2002 es va editar el segon volum d'aquesta obra amb 'Un dia de la vida d'un home' (1934) i 'Crim' (1936).

Les quatre obres, que permeten descobrir una Mercè Rodoreda humorista, formen un conjunt unitari, ja que estan inspirades en altres obres literàries i tenen com a eix comú la impossibilitat de l'amor.

L'objectiu d'aquesta iniciativa, dirigida pel doctor Joaquim Molas i elaborat per Roser Porta, és recuperar per al públic especialitzat les obres de joventut d'una de les escriptores més rellevants de la literatura catalana que fins a eren molt difícils de localitzar.

A més, en les novel·les s'han corregit els molts errors tipogràfics dels anys 30 i amb una anotació crítica que les relaciona amb el context en el qual es van crear i amb la resta de producció de Mercè Rodoreda.

El projecte, que es completarà aviat amb un llibre d'estudi de les quatre obres, no té finalitat comercial, per la qual cosa les quatre edicions es destinaran bàsicament a biblioteques, universitats i altres centres.

La voluntat de la fundació és "omplir un buit en l'anàlisi de l'autora", sempre estudiada a partir d'"Aloma", i conèixer en profunditat els seus orígens literaris i relacionar-los amb

la producció periodística, d'assaig i de narrativa curta del 1932 al 1936.

EMISSIONS DE TELEVISIÓ

Nom del mitjà	Dia d'emissió
Televisió Andorrana	04/09/06

[Consulta El Butlletí de l'IEC](#)